

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2024

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Regulamentului privind zonele de protecție
ale rețelelor electrice și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului**

În temeiul art. 4 alin. (1) lit. l) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 413), cu modificările ulterioare,

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

1.1. Regulamentul privind zonele de protecție ale rețelelor electrice, conform anexei 1;

1.2. Lista hotărârilor Guvernului care se abrogă, conform anexei 2.

2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Energiei.

3. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul energiei

Victor Parlicov

Vizează:

Secretar general al Guvernului

Artur MIJA

Aprobată în şedinţa Guvernului
din

	Nume, prenume	Subdiviziunea	Semnătura
Responsabil de proiect			
Şeful subdiviziunii responsabile			
Conformitate juridică			
Conformitate lingvistică			

REGULAMENT
privind zonele de protecție ale rețelelor electrice

Secțiunea 1
Scopul și domeniul de aplicare

1. Regulamentul privind zonele de protecție ale rețelelor electrice (în continuare *Regulament*) are drept scop:

1.1. asigurarea integrității și protecției rețelelor electrice, inclusiv a liniilor electrice ale producătorilor și ale consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora;

1.2. asigurarea funcționării și exploatării normale a rețelelor electrice, inclusiv a liniilor electrice ale producătorilor și ale consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora;

1.3. prevenirea accidentelor, pericolelor pentru persoane, bunuri și mediu.

2. Prevederile Regulamentului se aplică la proiectarea, construcția, modernizarea, reparația, mentenanța și exploatarea rețelelor electrice, inclusiv a liniilor electrice ale producătorilor și ale consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora, și stabilesc:

2.1. principiile de delimitare a zonelor de protecție ale rețelelor electrice, inclusiv a liniilor electrice ale producătorilor și ale consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora;

2.2. condițiile tehnice, restricțiile și interdicțiile ce se impun pentru utilizarea terenurilor și a construcțiilor din zonele de protecție ale rețelelor electrice, inclusiv a liniilor electrice ale producătorilor și ale consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora;

2.3. condițiile de realizare a lucrărilor în zonele de protecție ale rețelelor electrice, inclusiv a liniilor electrice ale producătorilor și ale consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora;

2.4. condițiile de coordonare de către operatorii de sistem a amplasării construcțiilor provizorii și instalațiilor în zonele de protecție ale rețelelor electrice.

3. Regulamentul este obligatoriu pentru operatorii de sistem, autoritățile administrației publice, producători și consumatori noncasnici, proiectanți, electricienii autorizați, personalul laboratoarelor electrotehnice, proprietarii/deținătorii de terenuri și construcții amplasate în zonele de protecție ale rețelelor electrice, persoanele fizice și juridice care desfășoară lucrări de construcție sau oricare alte activități în zonele de protecție ale rețelelor electrice, alte persoane fizice.

4. Zonele de protecție ale rețelelor electrice se stabilesc pentru următoarele obiecte ale rețelelor electrice:

4.1. linii electrice aeriene (în continuare – LEA);

4.2. linii electrice în cablu (în continuare – LEC);

4.3. stații electrice, posturi de transformare și de distribuție;

4.4. celule de secționare și echipamentele de comutație instalate pe linii electrice;

4.5. linii electrice ale producătorilor și ale consumatorilor noncasnici, amplasate în afara proprietății acestora.

5. Operatorii de sistem, autoritățile administrației publice, electricienii autorizați, personalul laboratoarelor electrotehnice, proprietarii/deținătorii de terenuri și construcții, persoanele fizice și juridice care desfășoară lucrări de construcție sau oricare alte activități în zonele de protecție ale rețelelor electrice, inclusiv ale liniilor electrice ale producătorilor și ale consumatorilor noncasnici, amplasate în afara proprietății acestora, poartă răspundere pentru nerespectarea cerințelor prezentului Regulament în conformitate cu legislația în vigoare.

6. La efectuarea lucrărilor în zonele de protecție ale rețelelor electrice se respectă cerințele stabilite în Normele de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

Secțiunea 2

Noțiuni principale

7. În sensul prezentului Regulament se utilizează noțiunile definite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, precum și următoarele noțiuni:

linie electrică aeriană (LEA) – instalație electrică montată în aer liber fiind alcătuită din conductoare izolate sau neizolate, izolatoare, cleme, armături, stâlpi, fundații și instalații de legare la pământ, care servește la transportul și/sau distribuția energiei electrice;

linie electrică de cablu (LEC) – instalație electrică alcătuită dintr-un cablu sau din câteva cabluri paralele, legate cu manșoane de cuplare, de oprire și terminale, precum și cu elemente de montare, care servește la transportul sau distribuția energiei electrice;

culoar de trecere a liniei electrice aeriene – suprafață terestră situată de-a lungul LEA și spațiul aerian de deasupra sa, în care se impun restricții și interdicții din punctul de vedere al coexistenței LEA cu elementele naturale, obiecte, construcții, instalații;

obiect al rețelelor electrice – linie electrică, stație electrică, post de transformare și de distribuție, celulă de secționare;

mecanisme – macarale de toate tipurile, dispozitive hidraulice de ridicare, turnuri telescopice, excavatoare, tractoare, autoîncărcătoare, mașini de săpat gropi, scări mobile cu acționare mecanică etc.;

acord privind efectuarea lucrărilor în zona de protecție a rețelei electrice – document întocmit pe un formular de formă stabilită, care prevede executarea unor lucrări în zona de protecție a rețelei electrice și conține descrierea lucrărilor planificate, locul executării, data și durata executării, măsurile de siguranță la pregătirea locului de muncă și la executarea lucrărilor, componența formației de lucru și persoanele responsabile de executarea în siguranță a lucrărilor;

zonă de protecție a rețelelor electrice – zonă adiacentă rețelelor electrice, cu condiții deosebite de utilizare, stabilită de-a lungul traseului rețelei electrice și în jurul altor obiecte ale rețelei electrice, în limitele căreia, se introduc interdicții privind accesul persoanelor, efectuarea lucrărilor stabilite și regimul construcțiilor în scopul asigurării condițiilor normale de exploatare și al excluderii posibilității de deteriorare a rețelelor electrice;

zonă de protecție a liniei electrice ce aparține producătorului sau consumatorului noncasnic – zonă adiacentă liniei electrice ce aparține consumatorului noncasnic amplasată în afara proprietății acestuia, cu condiții deosebite de utilizare, stabilită de-a lungul traseului liniei electrice, în limitele căreia, se introduc interdicții privind accesul persoanelor, efectuarea

lucrărilor stabilite și regimul construcțiilor în scopul asigurării condițiilor normale de exploatare și al excluderii posibilității de deteriorare a liniei electrice.

Secțiunea 3 **Delimitarea zonelor de protecție a rețelelor electrice**

8. La delimitarea zonelor de protecție ale rețelelor electrice se ia în considerare complexul de factori naturali, economici și sociali ai zonei și caracteristicile acestora, astfel încât coexistența ansamblului să asigure funcționarea normală a obiectelor rețelelor electrice, inclusiv a liniilor electrice ce aparțin producătorilor și consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora, evitarea punerii în pericol a persoanelor, a bunurilor și a mediului.

9. Stabilirea zonelor de protecție ale rețelelor electrice nu privează deținătorii de terenuri de dreptul de proprietate sau de posesie de care dispun. Terenurile aflate în zonele de protecție ale rețelelor electrice se utilizează de către aceștia conform destinației, cu excepția cazurilor prevăzute expres de Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.

10. Informația privind amplasarea în teren a rețelelor electrice și a liniilor electrice ale producătorilor și ale consumatorilor noncasnici se prezintă, în termen de 30 zile de la data punerii în funcțiune a acestora, de către operatorii de sistem, producători sau consumatorii noncasnici autorităților administrației publice locale, pentru a fi transpuse pe hărțile funciare ale unităților administrativ-teritoriale.

11. Operatorii de sistem, producătorii și consumatorii noncasnici oferă gratuit persoanelor fizice și juridice interesate, la solicitarea scrisă a acestora, informații privind amplasamentul rețelelor electrice și a liniilor electrice ce aparțin producătorilor și consumatorilor noncasnici.

12. Delimitarea zonelor de protecție ale rețelelor electrice se face ținând cont de cerințele privind siguranța obiectivelor învecinate cu rețelele electrice, și anume:

- 12.1. cerințe privind protecția fondului forestier;
- 12.2. cerințe privind siguranța și protecția infrastructurii feroviare;
- 12.3. cerințe privind regimul drumurilor;
- 12.4. cerințe privind protecția albiilor, a malurilor și a lucrărilor de gospodărire a apelor;
- 12.5. reguli cu privire la siguranța construcțiilor și la apărarea interesului public;
- 12.6. cerințe privind stabilirea zonelor de protecție pentru instalațiile tehnologice componente ale rețelelor de transport și de distribuție a gazelor naturale;
- 12.7. cerințe privind stabilirea zonelor de protecție pentru instalațiile tehnologice componente ale rețelelor termice;
- 12.8. reguli privind protecția rețelelor de comunicații electronice și executarea lucrărilor în zonele de protecție și pe traseele liniilor de comunicații electronice;
- 12.9. cerințe privind stabilirea zonelor supuse servituții aeronautice.

13. Pentru LEA, zona de protecție a rețelelor electrice este zona de-a lungul LEA, constituită din terenul și spațiul aerian, limitate de planurile verticale, depărtate din ambele părți ale liniei electrice de la conductoarele extreme fără devieri, după cum urmează:

- 13.1. LEA cu conductoare neizolate de tensiune nominală mai mică sau egală cu 1 kV,
– 2 m;
- 13.2. LEA cu conductoare izolate de tensiune nominală mai mică sau egală cu 1 kV,
– 1 m;
- 13.3. LEA cu conductoare neizolate de tensiune nominală cuprinsă între 1 kV și 10 kV
– 10 m;
- 13.4. LEA cu conductoare protejate de tensiune nominală cuprinsă între 1 kV și 10 kV
– 5 m;
- 13.5. LEA de tensiune nominală 35 kV – 15 m;
- 13.6. LEA de tensiune nominală 110 kV – 20 m;

13.7. LEA de tensiune nominală 330 kV sau 400 kV – 30 m.

14. În cazul în care LEA traversează râuri și/sau bazine acvatice navigabile, zona de protecție se stabilește la o distanță în plan orizontal de 100 m de la conductoarele extreme ale LEA.

15. Pentru LEC, zona de protecție a traseului de cabluri este simetrică față de axul traseului LEC și se delimitează prin planuri verticale, îndepărtate de la conductoarele extreme ale cablului/cablurilor, după cum urmează:

15.1. în cazul instalării LEC în pământ, în afara localităților – la o distanță de 1 m;

15.2. în cazul instalării LEC în pământ, în localități – la o distanță de 0,6 m în direcția clădirilor/construcțiilor și 1 m – în direcția părții carosabile a drumurilor;

15.3. în cazul instalării aeriene, în exteriorul clădirilor zona de protecție este delimitată la distanțele minime tehnologice normate pentru canalele de cabluri și pentru culoare de trecere ale LEA.

16. În cazul în care LEC traversează râuri și bazine acvatice, zona de protecție a liniilor electrice se stabilește la o distanță în plan orizontal de 100 m de la conductoarele marginale ale cablului/cablurilor LEC.

17. Pentru stațiile electrice, zonele de protecție se stabilesc ținând cont de tensiunea nominală cea mai înaltă a stației electrice, ca zone adiacente, delimitate prin planuri verticale, îndepărtate de la fiecare latură a perimetrului stației electrice după cum urmează:

17.1. pentru stațiile electrice cu tensiunea nominală 35 kV – 15 m;

17.2. pentru stațiile electrice cu tensiunea nominală 110 kV – 20 m;

17.3. pentru stațiile electrice cu tensiunea nominală 330 kV sau 400 kV – 30 m, pe fiecare latură a acesteia.

18. Pentru posturile de transformare, punctele de alimentare/secționare, celule de secționare, echipamente de comutație cu tensiunea nominală 6(10) kV, în funcție de realizarea constructivă, zona de protecție se delimitează prin planuri verticale, îndepărtate de la fiecare latură a perimetrului postului de transformare după cum urmează:

18.1. posturi de transformare 6(10) kV/0,4 kV cu instalație de racordare aeriană – 10 m;

18.2. posturi de transformare 6(10) kV/0,4 kV cu instalație de racordare în cablu – 5 m;

18.3. puncte de distribuție, celule și echipamente de secționare și de comutație cu tensiunea de 6(10) kV – 10 m.

19. Documentele confirmative privind amplasamentul efectiv al rețelelor electrice, întocmite în modul stabilit de legislația în vigoare, se păstrează la operatorii de sistem, care sunt obligați să prezinte, la solicitarea autorităților administrației publice locale sau a proprietarilor de terenuri, informații despre amplasarea efectivă pe teren a rețelelor electrice.

20. Amplasarea efectivă pe teren a rețelelor electrice se trasează inclusiv în partea grafică a documentației cadastrale a proprietarilor de terenuri de pământ, pe care le păstrează întreprinderile de stat sau private care execută lucrări cadastrale. În cazul în care hotarele de folosire a terenului se modifică, organele administrației publice locale informează despre aceasta gestionarul rețelelor electrice.

21. Informația cu privire la rețelele electrice, drepturile asupra acestora, zonele de protecție ale acestora, precum și restricțiile aferente zonelor de protecție se va obține din Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilărită creat în conformitate cu Legea nr. 150/2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilărită.

Secțiunea 4

Restricții și interdicții privind utilizarea terenurilor din zonele de protecție a rețelelor electrice

22. Pentru a evita punerea în pericol a persoanelor, a bunurilor sau a nu obstrucționa desfășurarea, în zonele de protecție ale rețelelor electrice, a lucrărilor de construcție, reabilitare,

modernizare, întreținere și exploatare a rețelelor electrice, operatorii de sistem au dreptul să solicite restrângerea sau sistarea, pe durata efectuării lucrărilor, a activităților desfășurate în vecinătate. În acest caz, persoanele afectate sunt informate în timp de 7 zile în scris despre data începerii și, respectiv, a finalizării lucrărilor.

23. Se interzice edificarea clădirilor rezidențiale și nerezidențiale în zonele de protecție ale rețelelor electrice.

24. Fără acordul operatorului de sistem, persoanelor fizice și juridice li se interzice efectuarea oricăror acțiuni ce pot conduce la perturbarea funcționării normale a rețelelor electrice, la deteriorarea acestora sau la accidente, și anume:

24.1. să efectueze construcții provizorii sau oricare alte activități în zona de protecție a rețelelor electrice;

24.2. să efectueze săpături de orice fel ori să înființeze plantații perene în zona de protecție a rețelelor electrice;

24.3. să depoziteze materiale pe căile de acces la rețelele electrice și în zonele de protecție a rețelelor electrice;

24.4. să intervină în orice alt mod asupra rețelelor electrice.

25. În scopul protecției rețelelor electrice, persoanelor fizice și juridice li se interzice:

25.1. să arunce obiecte de orice fel pe rețelele electrice;

25.2. să deterioreze construcțiile, îngrădirile sau inscripțiile de identificare și de avertizare aferente rețelelor electrice;

25.3. să limiteze ori să îngreuească prin împrejurimi, prin construcții ori în orice alt mod accesul la rețeaua electrică.

26. În cazul în care, până la intrarea în vigoare a Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, au fost emise autorizații de construire care au permis efectuarea lucrărilor de construcție în zonele de protecție ale rețelelor electrice, beneficiarul sau proprietarul construcției este obligat să acorde acces operatorului de sistem pentru executarea lucrărilor de exploatare, de întreținere sau de modernizare a rețelelor electrice.

Secțiunea 5

Atribuțiile autorităților administrației publice locale privind utilizarea terenurilor din zonele de protecție ale rețelelor electrice

27. În scopul executării prevederilor prezentului Regulament, autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții:

27.1. să informeze populația, instituțiile și agenții economici despre cerințele și consecințele nerespectării prezentului Regulament;

27.2. să informeze solicitanții de certificate de urbanism pentru proiectare și de autorizații de construire, care planifică realizarea unor construcții în apropierea rețelelor electrice, despre interzicerea edificării clădirilor rezidențiale și nerezidențiale în zonele de protecție ale rețelelor electrice și despre obligația coordonării prealabile cu operatorul de sistem a amplasamentului construcției provizorii în zona de protecție a rețelei electrice;

27.3. să informeze operatorul de sistem despre modificarea hotarelor de folosire a terenurilor din zonele de protecție ale rețelelor electrice;

27.4. să informeze populația despre obligațiile operatorilor de sistem privind defrișarea și tăierile de modelare a vegetației forestiere cu scopul creării și menținerii distanței de apropiere față de rețelele electrice.

28. La eliberarea certificatelor de urbanism pentru proiectare, autorizațiilor de construire pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale sau alte construcții, autoritățile administrației publice locale sunt obligate să respecte cerințele față de zonele de protecție ale rețelelor electrice, stabilite în prezentul Regulament.

29. Se interzice autorităților administrației publice locale să elibereze certificate de urbanism pentru proiectare și autorizații de construire care permit edificarea clădirilor rezidențiale și nerezidențiale în zonele de protecție ale rețelelor electrice.

30. Operatorul sistemului de distribuție poate interzice autorităților administrației publice locale amenajarea rețelelor de iluminat public și amplasarea echipamentelor electronice de supraveghere video, în cazul în care amenajarea/amplasarea acestora pe stâlpii rețelelor electrice de distribuție ar pune în pericol viața și sănătatea persoanelor, integritatea bunurilor sau ar împiedica desfășurarea anumitor activități.

Secțiunea 6

Realizarea de către terți a lucrărilor în zonele de protecție ale rețelelor electrice

31. Persoanele fizice sau juridice care planifică lucrări în zona de protecție a rețelelor electrice, sunt obligate să obțină acordul privind efectuarea lucrărilor în zona de protecție a rețelei electrice de la operatorul de sistem în a cărei zonă de protecție a rețelei electrice se preconizează executarea lucrărilor respective.

32. Cererea pentru obținerea acordului privind efectuarea lucrărilor în zona de protecție a rețelei electrice se depune de către solicitant cu cel puțin 10 zile înainte de data planificată de începere a lucrărilor, iar operatorul de sistem este obligat să elibereze acordul privind efectuarea lucrărilor în zona de protecție a rețelei electrice în termen de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii respective.

33. Operatorul de sistem pune la dispoziția solicitantului un model de cerere pentru eliberarea acordului privind efectuarea lucrărilor în zona de protecție a rețelei electrice, conform modelului indicat în anexa nr. 1 la prezentul Regulament, și eliberează acordul privind efectuarea lucrărilor în zona de protecție a rețelei electrice, conform modelului indicat în anexa nr. 2 la prezentul Regulament.

34. În acordul privind efectuarea lucrărilor în zona de protecție a rețelei electrice, operatorul de sistem indică, după caz, hotarele de delimitare a zonei de protecție a rețelei electrice, lucrările preconizate a fi efectuate, executorul lucrărilor, termenele de executare și persoanele responsabile, măsurile de securitate care se respectă de beneficiar la planificarea și executarea lucrărilor.

35. Lucrările cu macarale sau cu dispozitive de ridicare (turle), destinate ridicării persoanelor cu diverse instrumente și materiale la înălțimi din apropierea LEA, se vor efectua în conformitate cu NRS 35-03-96:2008 Cerințe de securitate industrială la construcția, montarea, punerea în funcțiune, utilizarea, repararea și verificarea tehnică a macaralelor, aprobate prin Ordinul nr. 13 din 31 ianuarie 2009 al Ministerului Economiei și Comerțului și cu NRS 35-03-73:2006 Reguli de construcție și exploatare inofensivă a instalațiilor de ridicat (turlelor), aprobate prin Hotărârea Serviciului Standardizare și Metrologie al Republicii Moldova nr. 1946-RT din 20 iunie 2006.

36. În zonele de protecție ale rețelelor electrice și din apropierea acestora, persoanele juridice și fizice sunt obligate să execute cerințele justificate ale personalului operatorului de sistem, orientate spre asigurarea integrității rețelelor electrice și prevenirea accidentelor.

37. Operatorul de sistem solicită persoanei fizice sau juridice să sisteze lucrările efectuate în zona de protecție a rețelelor electrice, dacă se încălcă prevederile Regulamentului.

38. Efectuarea lucrărilor în zonă de protecție a liniei electrice ce aparține producătorului sau consumatorului noncasnic se efectuează de către persoane fizice și juridice, după coordonarea cu producătorul sau consumatorul noncasnic. Pentru coordonarea efectuării lucrărilor în zonă de protecție a liniei electrice ce aparține producătorului sau consumatorului noncasnic, producătorul, consumatorul noncasnic utilizează modelul acordului prezentat în anexa nr. 2 la Regulament.

Secțiunea 7

Realizarea de către operatorul de sistem a lucrărilor în zonele de protecție ale rețelelor electrice

39. Personalul, mijloacele de transport și mecanismele operatorilor de sistem au acces liber la rețelele electrice pe care le gestionează, pentru îndeplinirea lucrărilor de reparație, modernizare, întreținere și exploatare. Dacă rețelele electrice sunt amplasate pe teritoriile zonelor cu acces limitat și ale obiectivelor speciale, proprietarii sau gestionarii zonelor sau obiectivelor respective sunt obligați să ofere acces echipelor de întreținere a rețelelor electrice ale operatorilor de sistem cu scopul executării lucrărilor în orice timp al zilei.

40. În zonele de protecție ale rețelelor electrice, de-a lungul LEA ce traversează fondul forestier și pe terenurile din afara fondului forestier, operatorii de sistem sunt obligați să efectueze lucrări de defrișare sau tăieri de modelare a vegetației forestiere pentru crearea și menținerea distanței de apropiere față de rețelele electrice în corespundere cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. Tăierea vegetației forestiere în limita culoarelor de trecere ale LEA se coordonează cu proprietarii sau gestionarii terenurilor traversate de liniile electrice, în modul stabilit de lege, după obținerea autorizației pentru tăieri ale vegetației forestiere în zona de protecție a rețelelor electrice de la autoritatea administrativă care asigură implementarea politicii de protecție a mediului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2007 regnului vegetal.

41. Prin amenajarea culoarelor de trecere ale LEA, operatorul de sistem este obligat:

41.1. să întrețină culoarele de trecere ale LEA în stare de siguranță contra incendiilor;

41.2. să mențină lățimea culoarelor de trecere ale LEA în limitele prevăzute de proiectele de construcție ale rețelelor electrice, prin tăierea vegetației forestiere și prin alte metode;

41.3. să efectueze lucrări silvo-tehnice de curățare sanitară până la 1/3 din coronamentul arborilor care cresc alături de culoarele de trecere ale LEA și prezintă pericol, prin căderea acestora peste conductoare, stâlpii și alte elemente ale rețelelor electrice.

42. Lucrările planificate de reparație, întreținere și reconstrucție a rețelelor electrice, care traversează terenuri agricole, se efectuează cu notificarea prealabilă a proprietarilor de teren și, de regulă, în perioada când aceste terenuri nu sunt ocupate de culturile agricole, sau când este posibilă asigurarea integrității culturilor agricole.

43. Lucrările de prevenire a avariilor sau de lichidare a consecințelor avariilor în rețelele electrice se efectuează în orice timp al anului, fără acordul deținătorilor de terenuri, cu notificarea obligatorie a acestora despre lucrările executate, după finalizarea lucrărilor respective. Deținătorii de terenuri sunt obligați să permită accesul personalului și mecanismelor la rețelele electrice, în scopul prevenirii și/sau lichidării consecințelor avariilor în rețelele electrice.

44. În toate cazurile, după executarea lucrărilor, operatorul de sistem restabilește terenurile agricole în starea utilă pentru folosirea lor conform destinației și compensează daunele cauzate prin executarea lucrărilor, cu excepția celor care au rezultat ca urmare a încălcării, de către deținătorii de terenuri, a obligațiilor care le revin conform prezentului Regulament. Daunele deținătorilor de teren se determină în modul stabilit de legislația în vigoare a Republicii Moldova.

45. Lucrările planificate de reparație și reconstrucție a LEC, în urma cărora se deteriorează suprafața drumurilor, pot fi efectuate numai după coordonarea cu:

45.1. Societatea pe Acțiuni „Administrația Națională a Drumurilor” - în cazul drumurilor naționale;

45.2. autoritățile administrației publice locale - în cazul drumurilor locale;

45.3. cu persoanele fizice sau juridice care au în proprietate sau în administrare drumuri - în cazul drumurilor private.

46. În cazuri excepționale, se permite îndeplinirea lucrărilor de reparație a LEC, în urma cărora se deteriorează suprafața drumurilor, fără coordonarea preliminară, dar numai după notificarea autorităților menționate în pct. 45.

47. Executorul lucrărilor planificate de reparație și reconstrucție a LEC este obligat să amenajeze căi de ocolire a locurilor de lucru cu instalarea indicatorilor de prevenire pentru transport și pietoni, iar după finalizarea lucrărilor să niveleze terenul și să restabilească învelișul drumului.

Secțiunea 8

Amplasarea altor instalații ingineresti și obiecte de infrastructură pe stâlpii liniilor electrice sau în vecinătatea rețelelor electrice

48. Amenajarea rețelelor de iluminat public pe stâlpii rețelelor electrice, exploatarea rețelelor de iluminat public se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și actelor normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

49. Amplasarea rețelelor de comunicații electronice și a echipamentelor electronice de supraveghere video, precum și componentele necesare funcționării acestor echipamente pe stâlpii liniilor electrice, exploatarea echipamentelor electronice de supraveghere video, a componentelor necesare funcționării acestor echipamente, precum și a rețelelor de comunicații electronice se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și actelor normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

50. În cazul amplasării rețelelor electrice în vecinătatea drumurilor auto și căilor ferate, operatorul de sistem coordonează cu autoritățile responsabile de administrarea infrastructurii respective modul de efectuare a întreținerii rețelelor electrice în intersecțiile liniilor electrice cu drumurile sau căile ferate.

51. În locurile de intersecție a liniilor electrice cu drumurile auto de categoriile I-IV, pe care circulă autovehicule cu sau fără încărcătură și mecanisme cu înălțimea mai mare de 4,5 m de la suprafața drumului cu LEA, din ambele părți ale drumului se vor instala indicatoare de avertizare privind înălțimea admisibilă pentru mijloacele de transport ce traversează intersecția dată. Indicatoarele se instalează de autoritatea responsabilă pentru sectorul respectiv al drumului, de comun acord cu operatorul de sistem.

52. În locurile de intersecție a drumurilor auto cu LEA de tensiune nominală 330 kV și mai înaltă, administratorii drumurilor, în colaborare cu reprezentanții subdiviziunii specializate a autorității de resort cu competențe în domeniul asigurării dirijării, supravegherii și controlului traficului rutier, instalează indicatoare rutiere prin care se interzice staționarea mijloacelor de transport în zonele de protecție a acestor linii electrice.

53. În preajma bazinelor acvatice, amplasate în zona de protecție a rețelelor electrice, operatorul de sistem instalează indicatoare de avertizare privind apropierea de rețeaua electrică, cât și indicatoare de interzicere a pescuitului în zona de protecție a rețelei electrice.

54. În locurile de intersecție a liniilor electrice cu râurile navigabile, pe maluri, operatorul de sistem instalează indicatoare, care arată înălțimea admisibilă a navelor.

Secțiunea 9

Răspunderea pentru nerespectarea cerințelor cu privire la zonele de protecție a rețelelor electrice

55. Autoritățile administrației publice locale, operatorii de sistem, deținătorii terenurilor din zonele de protecție a rețelelor electrice, persoanele fizice și juridice care desfășoară lucrări sau oricare alte activități în zonele de protecție a rețelelor electrice sunt obligate să respecte cerințele stabilite în prezentul Regulament și poartă răspundere pentru încălcarea acestora.

56. În cazul în care operatorul de sistem constată că în zona de protecție a rețelelor electrice din gestiune se efectuează sau au fost efectuate lucrări cu încălcarea prevederilor

prezentului Regulament, operatorul de sistem cere persoanelor juridice și fizice care au admis încălcări încetarea efectuării lucrărilor respective.

57. După întreprinderea măsurilor prevăzute în pct. 56 operatorul de sistem este obligat să sesizeze Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, cu prezentarea tuturor materialelor acumulate și descrierea măsurilor întreprinse.

Secțiunea 10

Dispoziții finale

58. Avizele de racordare eliberate de operatorii de sistem până la intrarea în vigoare a prezentului Regulament rămân valabile fără modificare.

Anexa nr. 1
la Regulamentul privind zonele de protecție
ale rețelelor electrice

CERERE
pentru eliberarea acordului privind efectuarea lucrărilor
în zona de protecție a rețelei electrice

Subsemnatul _____, cu sediul
în localitatea _____, str. _____, nr. _____, cod
fiscal _____, telefon/fax _____, reprezentat prin
_____, având funcția de _____, solicit eliberarea
acordului privind efectuarea lucrărilor în zona de protecție a rețelei electrice, amplasate în
vecinătatea obiectului electroenergetic: _____.

Anexe:

- 1) documentația de proiect (copie sau extras) pentru locul efectuării lucrărilor în zonele de protecție;
- 2) planul de efectuare a lucrărilor;
- 3) ordinul de numire de către solicitant a persoanei responsabile de efectuarea lucrărilor (în cazul persoanelor juridice);
- 4) informații despre executorul lucrărilor (denumirea/numele, prenumele, adresa juridică).

Solicitant _____
(numele, prenumele)

Data _____
(semnătura)

Anexa nr. 2
la Regulamentul privind zonele de protecție
ale rețelelor electrice

(denumirea operatorului de sistem)

APROB

(numele, prenumele, funcția)

(semnătura)

„____” _____ 20____

A C O R D
privind efectuarea lucrărilor în zona de protecție a rețelei electrice

Eliberat _____
(denumirea întreprinderii/solicitantului, adresa, telefon de contact)

1. Locul executării lucrărilor

(denumirea obiectului electroenergetic, caracteristica tehnică, km sau pichetul traseului)

2. Începutul lucrărilor: ora _____ „____” _____ 20____

3. Finalizarea lucrărilor: ora _____ „____” _____ 20____

4. Persoana fizică/juridică – executor de lucrări

(denumirea, adresa juridică, adresa sediului, telefon de contact)

5. Conducătorul de lucrări

(nume, prenume, funcția, telefon de contact)

6. Lucrările executate:

Nr. d/o.	Denumirea și etapele de executare a lucrărilor	Executantul responsabil (funcția, numele, prenumele)	Data și ora începerii lucrărilor	Data și ora finalizării lucrărilor
1	2	3	4	5
1.				
2.				
3.				

7. Etapele lucrărilor executate în prezența reprezentantului operatorului de sistem:

- 1) _____
2) _____

Notă:

- Acordul a fost eliberat _____ „____” _____ 20____
(nume, prenume, funcția, semnătura)

Acordul a fost primit _____ ” _____ 20_____
(nume, prenume, funcția, semnătura)

LISTA
hotărârilor Guvernului care se abrogă

1. Hotărârea Guvernului nr. 514/2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 59-61, art. 603);
2. Hotărârea Guvernului nr. 132/1993 cu privire la regimul de consum al energiei electrice (Monitorul Parlamentului al Republicii Moldova, 1993, nr. 3, art. 84);
3. Hotărârea Guvernului nr. 648/1993 privind unele măsuri suplimentare pentru reducerea consumului de energie electrică (Monitorul Parlamentului al Republicii Moldova, 1993, nr. 10, art. 320);
4. Hotărârea Guvernului nr. 609/1996 privind măsurile de asigurare a livrărilor de energie electrică în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr. 80, art. 643);
5. Hotărârea Guvernului nr. 3/1997 cu privire la perfecționarea sistemului de evidență și control al consumului de energie electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr. 12, art. 49);
6. Hotărârea Guvernului nr. 583/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile generale de import/export și tranzit al energiei electrice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 86-88, art. 645).

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului
privind zonele de protecție ale rețelelor electrice și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind zonele de protecție ale rețelelor electrice și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului a fost elaborat de către Ministerul Energiei, în temeiul art. 4 alin. (1) lit. l) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial Nr. 193-203 din 08.07.2016, art. 413).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
<i>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</i>
Pericolul cauzat de nerespectarea normelor de securitate în zonele de protecție a rețelelor electrice poate conduce la noi cazuri de electrocutări, incendii, întreruperi în livrarea energiei electrice, care inevitabil vor cauza pierderi vitale și materiale. Datele statistice acumulate indică necesitatea efectuării unor modificări urgente în sensul reglementării zonelor de protecție a rețelelor electrice, inclusiv prin stabilirea expresă a zonelor de protecție în cazul stațiilor electrice, a posturilor de transformare, a punctelor de distribuție, a celulelor și echipamentelor de secționare și de comutație. Dispozițiile Regulamentului actual aprobate în temeiul Legii cu privire la energetică nr.1525-XIII din 19 februarie 1998 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.50-51, art.366) nu reflectă realitatea și tendințele actuale. Motiv din care, prevederile Regulamentului urmează a fi aduse în concordanță cu prevederile legislației primare, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. Lipsa de intervenție afectează prioritar relațiile dintre operatorii de sistem și deținătorii de terenuri și/sau bunuri imobile, iar în consecință poate crea impedimente operatorilor de sistem în procesul de dezvoltare a rețelelor electrice necesare în scopul prestării serviciilor publice de transport și de distribuție a energiei electrice utilizatorilor de sistem, generând impact mutual negativ pe mai multe aspecte, inclusiv economic. În pofida faptului, că Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică interzice emiterea autorizațiilor de construire pentru efectuarea lucrărilor de construcție în zonele de protecție a rețelelor electrice, această prevedere nu este respectată, în mod deosebit în limitele zonelor urbane unde concentrația construcțiilor rezidențiale și nerezidențiale dar și a rețelelor electrice este considerabil mai înaltă decât în zonele rurale. Concomitent, în cazul lipsei unor prevederi distincte, conlucrarea autorităților administrației publice locale cu operatorii de sistem și cu solicitanții de autorizații de construire, va fi în continuare una defectuoasă, inclusiv caracterizată prin lipsa unei informări coerente a persoanelor fizice și juridice cu privire la modalitatea de coordonare prealabilă cu operatorul de sistem, fapt care va impulsiona în continuare apariția construcțiilor și/sau efectuarea lucrărilor neautorizate în zona de protecție a rețelelor electrice cu efectele și impactul corespunzător. Operatorii de sistem urmează să întreprindă măsurile necesare pentru a evita situații de conflict și neînțelegeri cu deținătorii de terenuri, inclusiv la etapa realizării lucrărilor în zonele de protecție a rețelelor electrice și respectiv sesizarea organului de supraveghere energetică de stat, odată ce a fost constată situație de nerespectare a prevederilor Regulamentului. Respectarea prevederilor noului Regulament de către operatorii de sistem, personale fizice și juridice și autoritățile administrației publice locale va conduce la soluționarea problemelor ce apar la utilizarea terenurilor din zonele de protecție a rețelelor electrice.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

2.2.1. Prezentarea situației curente în domeniu

Rețelele electrice de transport și de distribuție constituie elemente importante ale sistemului electroenergetic prin care energia electrică, produsă la centralele electrice locale cât și cea importată din alte sisteme electroenergetice, este transportată și distribuită consumatorilor finali, care este utilizată în diferite scopuri atât pentru aprovizionarea consumatorilor casnici cât și non-casnici.

Concomitent cu beneficiile majore pe care le aduce utilizatorilor energia electrică, aceasta devine și o sursă de pericol (electrocutări, incendii, întreruperi în livrarea energiei electrice, care inevitabil conduc la pierderi, inclusiv și economice), în situațiile în care nu sunt respectate normele de securitate la producerea, transportul, distribuția și utilizarea energiei electrice.

Atât rețelele electrice de transport, care includ $\approx 6\,228$ km de linii electrice, cât și rețelele electrice de distribuție, care includ $\approx 56\,850$ km de linii electrice, sunt amplasate pe terenuri publice, precum și pe terenuri private, astfel încât pentru a se evita situații cu pericol de electrocutare, incendii și întreruperi în livrarea energiei electrice, se stabilesc unele limitări la utilizarea terenurilor și la efectuarea lucrărilor în zonele din nemijlocita apropiere a rețelor electrice.

Prevederile Regulamentului actual cu privire la protecția rețelor electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 514/2002, definesc zonele de protecție a rețelor electrice, în limitele cărora se permite utilizarea terenurilor ce aparțin unităților administrativ-teritoriale și persoanelor private, pentru anumite activități. Totodată, unele activități precum efectuarea lucrărilor de construcție, utilizarea unor mecanisme-macarale lângă rețelele electrice și altele, ce pot genera perturbări în livrarea energiei electrice, din motivul deteriorării rețelor electrice, urmează a fi efectuate cu acordul și sub monitorizarea doar a operatorilor de sistem.

Totuși, Regulamentul menționat se limitează doar la prevederi cu privire la zonele de protecție a liniilor electrice aeriene (LEA) și în cablu (LEC), fără a fi stabilite principii privind zonele de protecție a stațiilor electrice (SE) și posturilor de transformare (PT), care, de regulă sunt amplasate în nemijlocita apropiere a utilizatorilor finali a energiei electrice, precum și de instalațiile de producere a energiei electrice. Lipsa zonelor de protecție pentru aceste obiecte energetice nu limitează accesul persoanelor și nerespectarea distanței prin apropierea de elementele sub tensiune, ceea ce duce la apariția cazurilor de electrocutări, șocuri electrice, distrugeri și deteriorări ale elementelor de rețea, distrugeri ale unor echipamente tehnice cum ar fi autospecialele cu care se manipulează în apropiere de părțile active sub tensiune.

Apariția construcțiilor neautorizate în zonele de protecție a rețelor electrice pot cauza întreruperea alimentării cu energie electrică, astfel sunt necesare noi prevederi care să permită stoparea efectuării lucrărilor de construcție încă la etapa inițială. Totodată, se constată cazuri de autorizare de către autoritățile publice locale a unor construcții în zonele de protecție a rețelor electrice, fiind ulterior solicitat de la operatorii de sistem să fie strămutate rețelele electrice.

Astfel, Capitolul IX, Folosirea terenurilor și drepturile asupra proprietății unui terț din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, stabilește prevederi cu privire la folosirea terenurilor publice și private în scopul construcției, reconstrucției, exploatării și întreținerii rețelor electrice de transport și de distribuție. În acest context, menționăm despre necesitatea exploatării rețelor electrice de către operatorul sistemului de transport (OST) și operatorii sistemelor de distribuție (OSD) prin defrișarea vegetației din zonele de protecție a rețelor electrice, în conformitate cu prevederile Legii regnului vegetal nr. 239/2007, fiind necesară o cooperare mai bună între părțile implicate pentru realizarea în termeni reglementați ai tuturor obiectivelor.

După aprobarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice prin Hotărârea de Guvern nr. 514/2002 au urmat modificări ale cadrului primar de reglementare, inclusiv ale atribuțiilor organului de supraveghere energetică de stat, prin care s-au modificat atribuții și competențe în sensul consolidării acestora, care ar permite un control al aplicării normelor mai riguros și exploatarea și întreținerea rețelelor electrice în stare normală de exploatare cu evitarea situațiilor de perturbare a funcționării rețelelor electrice de transport și de distribuție în rezultatul acțiunilor terților asupra rețelelor electrice.

2.2.2. Cauzele care au dus la apariția problemei

Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică prevede expres aprobarea de către Guvern a Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice și stabilirea zonelor de protecție a rețelelor electrice de transport și de distribuție. Ținând cont, că Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice a fost aprobat în temeiul Legii cu privire la energetică nr.1525-XIII din 19 februarie 1998 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.50-51, art.366) cu mult timp înainte de aprobarea Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică și pe parcurs au fost stabilite norme primare care urmează să reglementeze activitatea operatorilor de sistem din sectorul electroenergetic, dreptul de utilizare a terenurilor altor părți pentru construcția, exploatarea, reconstrucția și întreținerea rețelelor electrice de transport și de distribuție, inclusiv responsabilități aferente acestui subiect se consideră oportună elaborarea, promovarea și ulterior aprobarea unui nou Regulament privind zonele de protecție ale rețelelor electrice care va include norme ajustate la realitățile curente și cadrul juridic existent.

Este imperativ de menționat, că fiind elaborat și aprobat în anul 2002 prin Hotărârea Guvernului nr. 514, Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice nu a suferit nici o modificare/îmbunătățire de-a lungul a peste 20 de ani.

Situațiile de nerespectare a zonelor de protecție a energiei electrice există, inclusiv cu consecințe fatale, fapt reflectat exhaustiv în Rapoartele de activitate a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE)¹.

În Tabelul nr. 1 este prezentată analiza privind numărul cazurilor de încălcări a zonelor de protecție, depistate în urma controalelor ale ANRE la OSD pentru perioada anilor 2020-2023 și repartizarea acestora pe nivele de tensiune a rețelei electrice.

Tabelul 1. Analiza numărului cazurilor de încălcări ale Regulamentului privind protecția rețelelor electrice

Încalcări ale Regulamentului privind protecția rețelelor electrice, din care:	2020	2021	2022	2023
Construcții capitale neautorizate în zona de protecție a LEA:	594	714	645	505
- cu tensiunea de până la 0,4 kV	276	324	320	267
- cu tensiunea de până la 10 kV	315	381	313	227
- cu tensiunea de 35 - 110 kV	3	9	12	11
Depozitari, parcări, terenuri sportive, livezi etc. în zona de protecție	88	57	69	28
Lipsa lucrărilor de curățire a traseului LEA de crengile copacilor	975	1368	1225	1569
Total încălcări	1657	2139	1939	2102

În Figura nr. 1 este prezentată evoluția cazurilor depistate în cadrul controalelor tehnice de nerespectare a Regulamentului privind protecția rețelelor electrice pentru perioada anilor 2020-2023.

¹ <https://www.anre.md/raport-de-activitate-3-10>

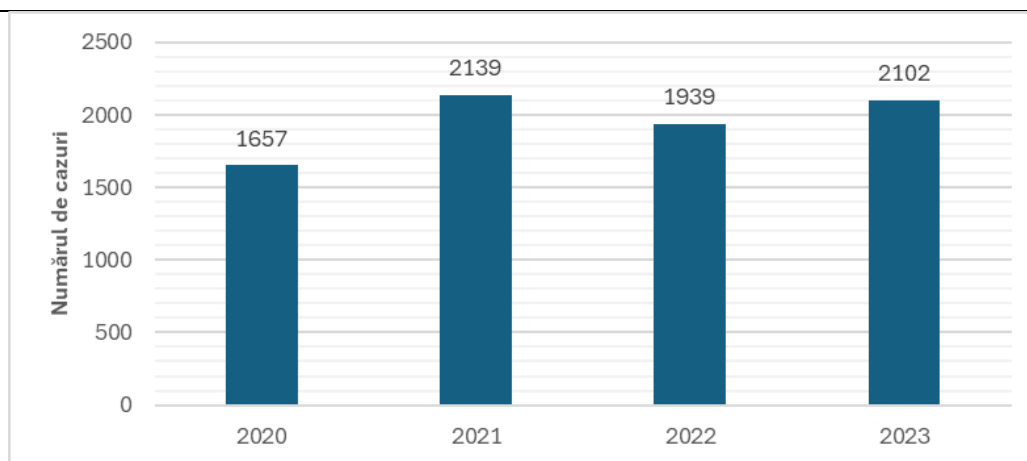

Figura nr. 1. Analiza cazurilor de nerespectare a Regulamentului privind protecția rețelelor electrice depistate în cadrul controalelor tehnice la operatorii de sistem pentru perioada anilor 2020-2023²

Respectiv, în Figura nr. 2, este prezentată analiza cazurilor ce țin de construcțiile capitale neautorizate în zona de protecție a LEA cu repartizarea pe niveluri de tensiuni.

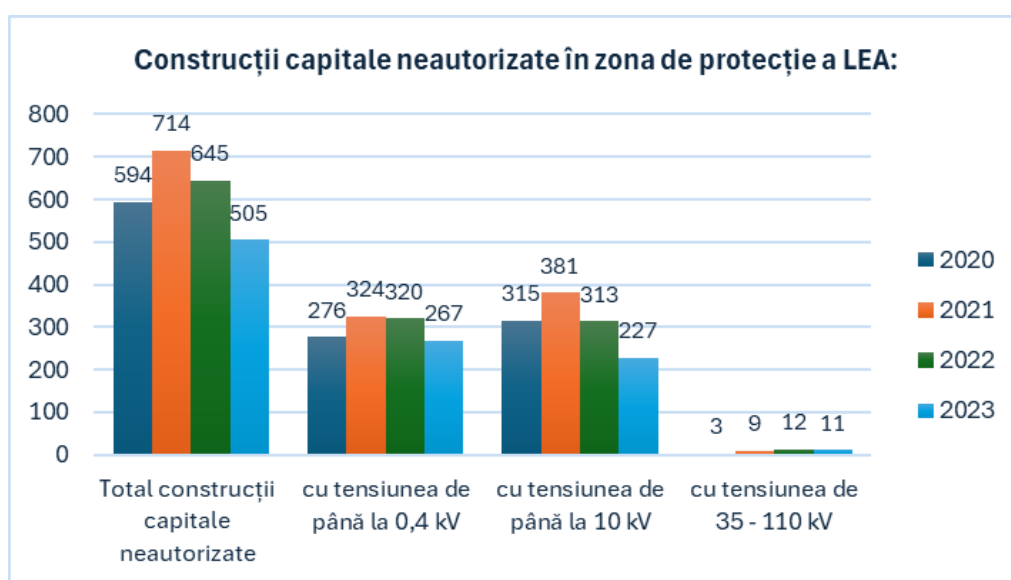

Figura nr. 2. Analiza cazurilor de nerespectare a Regulamentului privind protecția rețelelor electrice privind construcțiile capitale neautorizate în zona de protecție a LEA, depistate în perioada anilor 2020-2023

În Tabelul nr. 2 este reprezentată o analiză detaliată pentru anul 2023 a cazurilor de încălcare a Regulamentului privind protecția rețelelor electrice de către OSD, clasificate în funcție de nivelul de tensiune.

² Raport de activitate ANRE 2023

Tabelul 2. Numărul construcțiilor capitale neautorizate în zonelor de protecție depistate în cadrul controalelor tehnice în anul 2023

Încalcări ale Regulamentului privind protecția rețelelor electrice:	Operator de sistem	
	SA „RED-Nord”	ÎCS „Premier Energy Distribuion” SA
construcții capitale neautorizate în zona de protecție a LEA: total	164	341
- cu tensiune de până la 0,4 kV	79	188
- cu tensiune de până la 10 kV	76	151
- cu tensiune de 35 - 110 kV	9	2

Totodată, cu referire la problema legată de pericolul de electrocutare pe care îl prezintă instalațiile electrice și nerespectarea zonelor de protecție în Tabelul nr. 3 se prezintă informații cu privire la cazurile de șocuri electrice și electrocutări produse ca urmare a încălcării zonei de protecție a LEA și PT, ce țin de datele statistice referitoare la cazurile de electrocutări și șocuri electrice pe perioada 2022 - prezent, cercetate de către ANRE în contextul realizării atribuțiilor în calitate de organ al supravegherii energetice de stat.

Tabelul 3. Informație cu privire la cazurile de șocuri electrice și electrocutări produse ca urmare a încălcării zonei de protecție a LEA și PT

An de referință	Numărul de cazuri			Circumstanțe producerii accidentelor
	Șocuri electrice	Electro-cutări	Total	
2022	1	2	3	- Efectuarea lucrărilor de construcție în zona de protecție a LEA 10 kV; - Aproximarea scării metalice la distanță inadmisibilă de LEA 10 kV; - Intervenție neautorizată la LEA 10 kV, suspendare comună cu LEA 0,4 kV.
2023	4	3	7	- Aproximarea benei autocamionului la distanță inadmisibilă de LEA 10 kV; - În timpul pescuitului în zona de protecție a LEA 10 kV; - Intervenție neautorizată la LEA 110 kV; - În timpul pescuitului în zona de protecție a LEA 110 kV; - Intervenție neautorizată la PT aeriene 10/0,4 kV; - Intervenție neautorizată la PT 10/0,4 kV; - Intervenția neautorizată la LEA 10 kV la efectuarea lucrărilor de amenajare a cablului de telecomunicație.
2024- prezent	2	2	4	- Pătrunderea neautorizată în postul de transformare (apropiere la distanță inadmisibilă de părțile active); - În timpul amenajării unui cablu de internet în zona de protecție a LEA 110 kV; - Efectuarea lucrărilor de construcție în zona de protecție a LEA 10 kV; - În timpul pescuitului în zona de protecție a LEA 35 kV.

Cele mai frecvente încălcări ale cerințelor Regulamentului care au fost depistate de organul supravegherii energetice de stat sunt:

- executarea construcțiilor capitale (case de locuit, magazine, garaje, șoproane etc.) în zona de protecție a rețelelor electrice;
- plantarea arborilor și pomilor, inclusiv și celor fructiferi în zona de protecție a rețelelor electrice, precum și necurățarea traseelor ale LEA de crengile copacilor.

O mare parte a încălcărilor au loc pe motiv, că autoritățile administrației publice locale, la eliberarea autorizațiilor de construcție, nu țin cont de cerințele pct. 13 al Regulamentului nominalizat, iar la emiterea acestor decizii, nu se solicită coordonarea proiectelor de construcție cu OSD.

Din partea operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice nu se întreprind măsuri la nivelul corespunzător pentru a evita apariția acestor cazuri, dar și pentru înlăturarea celor existente.

ANRE a constatat că OSD și OST nu respectă normele de examinare periodică a rețelelor electrice conform pct. 786 a Normelor minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 155/2022³, neglijând inspecția LEA, intervenția promptă pentru a opri construcțiile ilegale și raportarea cazurilor la autorități pentru a trage la răspundere cei care încalcă legislația.

Cu toate că ANRE a solicitat insistent remedierea situației prin controale tehnice și recomandări specifice, doar 377 de cazuri au fost rezolvate în ultimii 5 ani.

2.2.3. Problemele care se propun a fi soluționate prin intermediul proiectului actului normativ

1. Necesitatea stabilirii zonelor de protecție pentru toate elementele rețelelor electrice

Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică stabilește că „*zonă de protecție a rețelelor electrice* – zonă adiacentă rețelelor electrice, cu condiții deosebite de utilizare, stabilită de-a lungul traseului rețelei electrice și în jurul altor obiecte ale rețelei electrice, în limitele căreia, în conformitate cu Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, se introduc interdicții privind accesul persoanelor, efectuarea lucrărilor stabilite și regimul construcțiilor în scopul asigurării condițiilor normale de exploatare și al excluderii posibilității de deteriorare a rețelelor electrice”. În acest context, se propune menținerea zonelor de protecție a liniilor electrice stabilite anterior, concomitent completându-se cu prevederi de reducere a zonelor de protecție a rețelelor electrice ca rezultat al progresului tehnologic, deoarece la momentul aprobării Regulamentului în vigoare (anul 2002) existau mai puține soluții tehnice și elemente inovative, precum ar fi conductoarele izolate sau protejate ale liniilor electrice. Astfel, se propune pentru două categorii de tensiune de a reduce zonele de protecție a rețelelor electrice în cazul LEA cu tensiunea de până la 1 kV cu conductoare izolate – 1 m, și pentru LEA cu tensiunea de 1-20 kV cu conductoare protejate – 5 m. Totodată, se propune stabilirea expresă a zonelor de protecție în cazul stațiilor electrice, a posturilor de transformare, a punctelor de distribuție, a celulelor și echipamentelor de secționare și de comutație.

2. Emiterea certificatelor de urbanism pentru proiectare și autorizațiilor de construire pentru efectuarea lucrărilor de construcție în zonele de protecție ale rețelelor electrice

Conform prevederilor proiectului de Regulament, se vor interzice edificarea clădirilor rezidențiale și nerezidențiale în zonele de protecție ale rețelelor electrice.

Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (art. 5 alin. (2)) prevede, că la eliberarea autorizațiilor de construire pentru casele de locuit, clădiri și alte construcții, autoritățile administrației publice locale sunt obligate să respecte cerințele față de zonele de protecție a rețelelor electrice, stabilite în Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 62 alin. (4) al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, se interzice emiterea certificatelor de urbanism pentru proiectare și autorizațiilor de construire care permit efectuarea lucrărilor de construcție în zonele de protecție

³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=131245&lang=ro

a rețelelor electrice. Prin urmare, Regulamentul privind zonele de protecție ale rețelelor electrice urmează să conțină prevederi legate de acest subiect.

În același context este oportun, ca autoritățile administrație publice locale să informeze persoanele fizice și juridice din unitatea administrativ-teritorială cu privire la cerințele efectuării lucrărilor în apropierea rețelelor electrice, pentru a evita neînțelegerile dintre persoanele fizice și operatorii de sistem legate de construcția edificiilor și utilizarea terenurilor din zonele de protecție ale rețelelor electrice.

3. Efectuarea lucrărilor în zonele de protecție ale rețelelor electrice fără permisiunea operatorului de sistem

Una din situațiile care poate conduce la deteriorarea rețelelor electrice este efectuarea lucrărilor în zonele de protecție a rețelelor electrice, de către proprietarii de terenuri și bunuri imobile, pentru care urmează a fi apriori obținută permisiunea în prealabil a operatorului de sistem. Se propune ca operatorul de sistem să elibereze acordul de efectuare a lucrărilor în zona de protecție a rețelei electrice în baza cererii depuse de solicitant, fiind stabilite termene concrete.

4. Notificarea proprietarilor de teren privind lucrările planificate de reparație, întreținere și reconstrucție a rețelelor electrice

Realizarea de către operatorul de sistem a lucrărilor planificate de reparație, întreținere și reconstrucție a rețelelor electrice, care traversează terenurile agricole, se vor efectua cu notificarea prealabilă a proprietarilor de teren și, de regulă, în perioada când aceste terenuri nu sunt ocupate de culturile agricole, sau când este posibilă asigurarea integrității culturilor agricole. Însă, lucrările de prevenire a avariilor sau de lichidare a consecințelor avariilor în rețelele electrice se vor efectua în orice timp al anului, fără notificarea prealabilă a deținătorilor de terenuri, dar cu informarea ulterioară obligatorie a acestora despre lucrările executate. Deținătorii de terenuri sunt obligați să permită accesul personalului și mecanismelor la rețelele electrice, în scopul prevenirii și/sau lichidării consecințelor avariilor în rețelele electrice. În toate cazurile, după executarea lucrărilor, operatorul de sistem restabilește terenurile agricole în starea utilă pentru folosirea lor conform destinației și compensează daunele cauzate prin executarea lucrărilor, cu excepția celor care au rezultat ca urmare a încălcării, de către deținătorii de terenuri, a obligațiilor care le revin conform Regulamentului. Daunele deținătorilor de teren se determină în modul stabilit de legislația Republicii Moldova.

5. Coexistența rețelelor electrice cu alte instalații ingineresti și obiecte de infrastructură amplasate în vecinătatea rețelelor electrice

Coexistența rețelelor electrice cu alte instalații ingineresti și obiecte de infrastructură amplasate în vecinătatea rețelelor electrice este o problemă ce urmează a fi soluționată ținând cont de prevederile altor acte normative primare și secundare în baza cărora se permite amenajarea în comun pe stâlpii rețelelor electrice de distribuție a rețelelor de iluminat public, a rețelelor de comunicații electronice, a echipamentelor electronice de supraveghere video, a componentelor necesare funcționării acestor echipamente.

6. Sancționarea persoanelor juridice și fizice care au efectuat lucrări cu încălcarea prevederilor Regulamentului

În cazul în care operatorul de sistem constată, că în zona de protecție a rețelelor electrice din gestiune se efectuează sau au fost efectuate lucrări cu încălcarea prevederilor Regulamentului, operatorul de sistem cere persoanelor juridice și fizice care au admis încălcări, încetarea lucrărilor respective. În astfel de situații operatorul de sistem este obligat să sesizeze organul de supraveghere energetică de stat (ANRE), cu prezentarea tuturor materialelor acumulate și

descrierea măsurilor întreprinse, iar ANRE va întreprinde măsuri pentru atragerea la răspundere a acestor persoane în conformitate cu prevederile Codului Contravențional nr. 218/2008.

2.2.4. Actele normative și aspectele insuficient reglementate, nereglementate sau care urmează a fi abrogate

Art. 2 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică stabilește, că „*zonă de protecție a rețelelor electrice* – zonă adiacentă rețelelor electrice, cu condiții deosebite de utilizare, stabilită de-a lungul traseului rețelei electrice și în jurul altor obiecte ale rețelei electrice, în limitele căreia, în conformitate cu Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, se introduc interdicții privind accesul persoanelor, efectuarea lucrărilor stabilite și regimul construcțiilor în scopul asigurării condițiilor normale de exploatare și al excluderii posibilității de deteriorare a rețelelor electrice”.

Art. 5 alin. (2) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică prevede, că la eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire pentru casele de locuit, clădiri și alte construcții, autoritățile administrației publice locale sunt obligate să respecte cerințele față de zonele de protecție a rețelelor electrice, fiind operate modificări în distanțele față de rețelele electrice în proiectul Regulamentului privind zonele de protecție ale rețelelor electrice.

Art. 62 alin. (2) lit. a) și alin. (4) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică includ prevederi care creează confuzii cu privire la construcțiile din zonele de protecție a rețelelor electrice, prin care pe de o parte se interzice persoanelor fizice și juridice să efectueze construcții în zonele de protecție ale rețelelor electrice fără acordul operatorului de sistem și pe de altă parte se interzice emiterea autorizațiilor de construire care permit efectuarea lucrărilor de construcție în zonele de protecție a rețelelor electrice.

2.2.5. Principalele părți interesate în intervenția propusă

Proiectul noului Regulament privind zonele de protecție ale rețelelor electrice va avea impact asupra operatorilor de sistem, a utilizatorilor de sistem și a autorităților administrației publice locale și a altor persoane fizice și juridice.

În baza conținutului și prevederilor proiectului Regulamentului privind zonele de protecție ale rețelelor electrice au fost identificate următoarele părți interesate de intervenția propusă:

1. Autoritățile administrației publice centrale;
2. Autoritățile administrației publice locale (CALM);
3. ANRE;
4. Agenția de Mediu
5. Operatorul sistemului de transport a energiei electrice;
6. Operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice;
7. Persoane fizice și juridice interesate.
8. Asociațiile de business din domeniul energetic.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivele principale stabilite de autorii proiectului sunt următoarele:

1. Stabilirea zonelor de protecție pentru toate elementele rețelelor electrice, inclusiv pentru liniile electrice aeriene, liniile electrice în cablu, stații electrice, posturi de transformare, a punctelor de distribuție, a celulelor și echipamentelor de secționare și de comutație.

2. Includerea prevederilor cu privire la **informarea părților implicate la etapa solicitării autorizațiilor de construire** în legătură cu interzicerea eliberării acestora în zonele de protecție a rețelelor electrice.

3. Coordonarea cu toate părțile implicate a procedurii privind **realizarea de către operatorul de sistem a lucrărilor planificate** de reparație, întreținere și reconstrucție a rețelelor electrice, care traversează terenurile agricole, precum **și a lucrărilor de prevenire a avariilor sau de lichidare a consecințelor avariilor** în rețelele electrice.

4. **Coexistența rețelelor electrice cu alte instalații ingineresti și obiecte de infrastructură amplasate în vecinătatea rețelelor electrice** este o problemă ce urmează a fi soluționată ținând cont de prevederile altor acte normative primare și secundare în baza cărora se permite amenajarea în comun pe stâlpii rețelelor electrice de distribuție a rețelelor de iluminat public, a rețelelor de comunicații electronice, a echipamentelor electronice de supraveghere video, a componentelor necesare funcționării acestor echipamente.

5. **Responsabilizarea persoanelor privind respectarea prevederilor Regulamentului** și respectiv constatarea de către operatorul de sistem că în zona de protecție a rețelelor electrice din gestiune se efectuează sau au fost efectuate lucrări cu încălcarea prevederilor Regulamentului, operatorul de sistem urmează să ceară persoanelor juridice și fizice care au admis încălcări, încetarea lucrărilor respective și sesizarea organului de supraveghere energetică de stat (ANRE), cu prezentarea tuturor materialelor acumulate și descrierea măsurilor întreprinse.

Prevederile principale ale Regulamentului se referă la:

1. Scopul și domeniul de aplicare.

Delimitarea zonelor de protecție a rețelelor electrice și stabilirea obiectelor rețelelor electrice, pentru care se stabilesc zone de protecție, pentru: liniile electrice aeriene (LEA), liniile electrice în cablu (LEC), stațiile electrice, posturile de transformare și de distribuție, celulele de secționare și echipamentele de comutație instalate pe liniile electrice, inclusiv în cazul în care LEA și LEC traversează râuri și bazine acvatice.

2. Restricții și interdicții privind utilizarea terenurilor din zonele de protecție a rețelelor electrice.

Pentru a evita punerea în pericol a persoanelor, a bunurilor sau a nu obstrucționa desfășurarea, în zonele de protecție a rețelelor electrice, a lucrărilor de construcție, reabilitare, modernizare, întreținere și exploatare a rețelelor electrice, operatorii de sistem au dreptul să solicite restrângerea sau sistarea, pe durata efectuării lucrărilor, a activităților desfășurate în vecinătate. În acest caz, persoanele afectate sunt informate în scris despre data începerii și, respectiv, a finalizării lucrărilor.

Se interzice edificarea clădirilor rezidențiale și nerezidențiale în zonele de protecție ale rețelelor electrice, astfel că autoritățile administrației publice locale au interdicția pentru eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire pentru lucrările de edificare a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale în zona de protecție a rețelelor electrice.

Fără acordul operatorului de sistem, persoanelor fizice și juridice li se interzice efectuarea oricăror acțiuni ce pot conduce la perturbarea funcționării normale a rețelelor electrice, la deteriorarea acestora sau la accidente, și anume:

- 1) să efectueze construcții provizorii sau oricare alte activități în zona de protecție a rețelelor electrice;

- 2) să efectueze săpături de orice fel ori să înființeze plantații perene în zona de protecție a rețelelor electrice;
- 3) să depoziteze materiale pe căile de acces la rețelele electrice și în zonele de protecție a rețelelor electrice;
- 4) să intervină în orice alt mod asupra rețelelor electrice.

În scopul protecției rețelelor electrice, persoanelor fizice și juridice li se interzice:

- 1) să arunce obiecte de orice fel pe rețelele electrice;
- 2) să deterioreze construcțiile, îngrădirile sau inscripțiile de identificare și de avertizare aferente rețelelor electrice;
- 3) să limiteze ori să îngreuească prin împrejurări, prin construcții ori în orice alt mod accesul la rețeaua electrică.

3. Atribuțiile autorităților publice privind utilizarea terenurilor din zonele de protecție a rețelelor electrice.

În scopul executării prevederilor prezentului Regulament, autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții:

- 1) să informeze populația, instituțiile și agenții economici despre cerințele și consecințele nerespectării prezentului Regulament;
- 2) să informeze solicitanții de autorizații de construire, care planifică realizarea unor construcții în apropierea rețelelor electrice, despre obligația coordonării prealabile a amplasamentului construcției cu operatorul de sistem;
- 3) să nu elibereze certificate de urbanism pentru proiectare și autorizații de construire pentru lucrările de construcție în zona de protecție a rețelelor electrice pentru case și blocuri de locuit, școli, policlinici, spitale, centre de agrement, aziluri de bătrâni în zonele de protecție a rețelelor electrice;
- 4) să informeze operatorul de sistem despre modificarea hotarelor de folosire a terenurilor din zonele de protecție a rețelelor electrice;
- 5) să informeze populația despre obligațiile operatorilor de sistem privind întreținerea culelor liniilor electrice, inclusiv prin defrișări și tăieri de modelare a vegetației cu scopul creării și menținerii distanței de apropiere față de rețelele electrice.

4. Prevederi privind realizarea de către terți a lucrărilor în zonele de protecție a rețelelor electrice.

Persoanele fizice sau juridice care planifică lucrări în zona de protecție a rețelelor electrice, sunt obligate să obțină autorizația de lucru în zona de protecție a rețelei electrice de la operatorul de sistem în a cărei zonă de protecție a rețelei electrice se preconizează executarea lucrărilor respective.

Cererea pentru obținerea acordului privind efectuarea lucrărilor în zona de protecție se depune către solicitant cu cel puțin 10 zile înainte de data planificată de începere a lucrărilor, iar operatorul de sistem este obligat să elibereze acordul respectiv în termen de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii depuse de solicitant.

În autorizația de lucru în zona de protecție a rețelei electrice, operatorul de sistem indică, după caz, hotarele de delimitare a zonei de protecție a rețelei electrice, lucrările preconizate a fi

efectuate, executorul lucrărilor, termenele de executare și persoanele responsabile, factorii de risc, condițiile care trebuie respectate de beneficiar la planificarea și executarea lucrărilor.

5. Realizarea de către operatorul de sistem a lucrărilor în zonele de protecție a rețelelor electrice.

Personalul, mijloacele de transport și mecanismele operatorilor de sistem au acces liber la rețelele electrice pe care le gestionează, pentru îndeplinirea lucrărilor de reparație, modernizare, întreținere și exploatare. Dacă rețelele electrice sunt amplasate pe teritoriile zonelor cu acces limitat și ale obiectivelor speciale, proprietarii sau gestionarii zonelor sau obiectivelor respective sunt obligați să ofere acces echipelor de întreținere a rețelelor electrice ale operatorilor de sistem cu scopul executării lucrărilor în orice timp al zilei.

Lucrările planificate de reparație, întreținere și reconstrucție a rețelelor electrice, care traversează terenurile agricole, se vor efectua cu notificarea prealabilă a proprietarilor de teren și, de regulă, în perioada când aceste terenuri nu sunt ocupate de culturile agricole, sau când este posibilă asigurarea integrității culturilor agricole. Lucrările de prevenire a avariilor sau de lichidare a consecințelor avariilor în rețelele electrice se vor efectua în orice timp al anului, fără acordul deținătorilor de terenuri, cu notificarea obligatorie a acestora despre lucrările executate. Deținătorii de terenuri sunt obligați să permită accesul personalului și mecanismelor la rețelele electrice, în scopul prevenirii și/sau lichidării consecințelor avariilor în rețelele electrice. După executarea lucrărilor, operatorul de sistem restabilește terenurile agricole în starea utilă pentru folosirea lor conform destinației și compensează daunele cauzate prin executarea lucrărilor, cu excepția celor care au rezultat ca urmare a încălcării, de către deținătorii de terenuri, a obligațiilor care le revin conform Regulamentului.

6. Coexistența rețelelor electrice cu alte instalații ingineresti și obiecte de infrastructură amplasate în vecinătatea rețelelor electrice.

Amenajarea rețelelor de iluminat public pe stâlpii rețelelor electrice, exploatarea rețelelor de iluminat public se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și actelor normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

Amplasarea rețelelor de comunicații electronice și a echipamentelor electronice de supraveghere video, precum și componentele necesare funcționării acestor echipamente pe stâlpii liniilor electrice, exploatarea echipamentelor electronice de supraveghere video, a componentelor necesare funcționării acestor echipamente, precum și a rețelelor de comunicații electronice se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și actelor normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

7. Răspunderea pentru nerespectarea cerințelor cu privire la protecția rețelelor electrice.

Autoritățile administrației publice locale, operatorii de sistem, deținătorii terenurilor din zonele de protecție a rețelelor electrice, persoanele fizice și juridice care desfășoară lucrări sau oricare alte activități în zonele de protecție a rețelelor electrice sunt obligate să respecte cerințele stabilite în prezentul Regulament și poartă răspundere pentru încălcarea acestora.

Cu scop de prevenire a cazurilor de electrocutare operatorii de sistem urmează să instaleze indicatoare de avertizare privind apropierea de rețeaua electrică, cât și indicatoare de interdicere a pescuitului în zona de protecție a rețelei electrice, costul cărora este nesemnificativ pentru a avea impact asupra tarifului energiei electrice (cost unitar circa 1050 lei).

În cazul în care operatorul de sistem constată că în zona de protecție a rețelelor electrice din gestiune se efectuează sau au fost efectuate lucrări cu încălcarea prevederilor prezentului Regulament, operatorul de sistem cere persoanelor juridice și fizice care au admis încălcări, încetarea lucrărilor respective.

După întreprinderea măsurilor necesare pentru încetarea lucrărilor operatorul de sistem este obligat să sesizeze ANRE, cu prezentarea tuturor materialelor acumulate și descrierea măsurilor întreprinse, iar ANRE va întreprinde măsuri pentru atragerea la răspundere a acestor persoane, în conformitate cu prevederile Codului Contravențional nr. 218/2008.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea alternativă analizată este modificarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 514/2002.

Această opțiune constă în modificarea a 27 din 28 puncte ale Regulamentului, și respectiv completarea Regulamentului cu mai multe prevederi, ceea ce ar însemna un număr mai mare de puncte în hotărârea de modificare decât versiunea în vigoare.

În urma examinării opțiunilor și altor căi alternative de a asigura respectarea prevederilor Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică s-a constatat, că elaborarea și implementarea unor acte normative alternative, nu poate fi o opțiune, deoarece Legea menționată supra prevede expres elaborarea și aplicarea Regulamentului în cauză.

Opțiunea de a nu elabora și aproba proiectul noului Regulament privind zonele de protecție ale rețelelor electrice și de a menține în vigoare Hotărârea Guvernului nr. 514/2002 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice, care a fost elaborat și aprobat înainte de adoptarea Legii nr. 107/2016 și a altor legi ce țin de aplicarea prevederilor cu privire la zonele de protecție a rețelelor electrice:

În acest sens, nu vor fi implementate prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică în partea ce ține de zonele de protecție a rețelelor electrice și de soluționarea problemelor ce apar în relațiile dintre operatorii de sistem și deținătorii terenurilor care sunt în zonele de protecție a rețelelor electrice, sau când au fost încălcate prevederile Regulamentului cu privire la zonele de protecție a rețelelor electrice. Acțiunile respective afectează direct funcționarea fiabilă a rețelelor electrice de transport și de distribuție.

Nereglementarea zonelor de protecție aferente tuturor rețelelor electrice, nu doar a liniilor electrice, pot conduce la apariția noilor cazuri de electrocutări sau incendii, din motivul amplasării acestora în nemijlocita apropiere a utilizatorilor finali a energiei electrice.

Necorelarea prevederilor Regulamentului în vigoare cu noile modificări din Legea regnului vegetal nr. 239/2007, precum cu cele din Legea nukului nr. nr.658-XIV/1999, pot conduce la dificultăți în activitatea operatorilor de sistem, cu posibile sancționări ulterioare aplicate de către ANRE. Totodată, lipsa unor prevederi în cazul restabilirii rețelelor electrice deteriorate duc la tergiversarea procesului de realimentare a energiei electrice cu nerespectarea indicatorilor de calitate a energiei electrice.

De menționat, că această opțiune nu este viabilă, ori potrivit Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, urmează a fi elaborat și aprobat Regulamentul cu privire la zonele de protecție a rețelelor electrice.

4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Proiectul Regulamentului detaliază măsurile întreprinse de autoritățile administrației publice locale în legătură cu informarea persoanelor fizice și juridice din teritoriul unității administrativ teritoriale în cazul solicitării eliberării autorizațiilor de construire în zonele de protecție a rețelelor electrice.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea actului normativ propus nu va necesita alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat. Intervenția presupune generarea unor costuri pentru operatorii de sistem, însă ele sunt justificate de interesul public și evitarea situațiilor de conflict și neînțelegeri care apar în cazul nerespectării Regulamentului de către persoane fizice și juridice, deținători de terenuri în zonele de protecție a rețelelor electrice. Costurile suportate de operatorii de sistem se iau în considerare la determinarea tarifelor pentru serviciile de transport și de distribuție a energiei electrice fiind costuri obligatorii, necesare și justificate urmând a fi recuperate prin tarifele pentru serviciile de transport, respectiv, de distribuție a energiei electrice, iar autoritatea de reglementare care este una independentă asigură ca aceste costuri să fie economic justificate și minime. În raport cu costurile de implementare care urmează a fi suportate de către operatorii de sistem în cazul aprobării proiectului Regulamentului, beneficiile intervenției statului sunt net superioare și incontestabile. În prezent este imposibil de cuantificat aceste costuri.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Aprobarea proiectului Regulamentului nu va afecta fluxurile comerciale și investiționale, însă va responsabiliza toate părțile implicate pentru a respecta prevederile actului normativ și astfel se vor evita neînțelegerile operatorilor de sistem și persoanele fizice și juridice care dețin terenuri în zonele de protecție a rețelelor electrice și întreruperile în prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice utilizatorilor de sistem și se vor îmbunătăți indicatorii de continuitate a livrării energiei electrice. Impactul pozitiv al implementării exacte este dificil a fi estimat însă este necesar a fi menționat că, acesta va avea un impact pozitiv direct asupra activității operatorilor de sistem prin asigurarea livrărilor fiabile de energie electrică la parametri de calitate setați în contracte. Totodată, nelivrarea energiei electrice are ca consecință un efect exponențial asupra întreprinderilor cheie din economia națională, inclusiv prin ratarea producției și/sau încasarea pierderilor. Corespunzător, pagubele cauzate consumatorilor finali nu se reduc doar la costul energiei nelivrate, ci și pot conduce la defecțiuni de utilaj, pierderi materiale cauzate de distorsionarea proceselor tehnologice de producere, și, cel mai grav – apariția pericolelor pentru viața și sănătatea oamenilor, or valoarea monetară a acestor pagube este dificil de estimat. Situația macroeconomică nu are de suferit, deoarece respectarea prevederilor Regulamentului nu conduce la imposibilitatea utilizării terenurilor, însă ar rezulta în reducerea duratei întreruperilor neplanificate în livrarea energiei electrice consumatorilor finali din cauza evitării deteriorării rețelelor electrice de către persoanele fizice și juridice în cazul efectuării lucrărilor și construcțiilor în zonele de protecție a rețelelor electrice. Proiectul nu are impact asupra restricționării concurenței, deoarece odată cu aprobarea Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, a avut loc separarea operatorilor sistemului de transport a energiei electrice și de distribuție a energiei electrice față de alte activități, în acest context, ultimii au obligația de a asigura accesul liber pentru toți participanții pieței energiei electrice.

4.4. Impactul social

Efectuarea lucrărilor în zonele de protecție a rețelelor electrice și deteriorări ale rețelelor electrice pot conduce la întreruperi în livrarea energiei electrice consumatorilor finali și prestarea serviciilor de transport și de distribuție utilizatorilor de sistem, precum și la existența riscurilor de producere a cazurilor de șocuri electrice și electrocutări.

Asigurarea implementării prevederilor ce vor fi propuse în noul Regulament va asigura exploatarea fiabilă și inofensivă a instalațiilor electrice astfel reducând riscul de incidente, electrocutări, avarii și incendii, deoarece nici un impact economic nu poate compensa eventuale pierderi de vieți omenești.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul nu are impact asupra utilizării resurselor regenerabile și neregenerabile de energie.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

În condițiile actuale, în lipsa intervenției de reglementare, considerăm că pot surveni următoarele **efecte negative**:

1. Apariția neînțelegerilor dintre operatorii de sistem și deținătorii de terenuri în cazul efectuării de lucrări în zonele de protecție a rețelelor electrice fără a fi eliberată autorizația de lucru de către operatorul de sistem.

2. Refuzul emiterii de către organul supravegherii energetice de stat a actelor de corespundere în cazul nerespectării zonelor de protecție a rețelelor electrice de către persoane fizice, juridice care au efectuat construcții în zonele de protecție a rețelelor electrice.

3. Deteriorări ale rețelelor electrice de către persoane terțe care duc la întreruperi în livrarea energiei electrice consumatorilor finali și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice altor utilizatori de sistem, astfel fiind cauzate pagube și respectiv neînțelegeri dintre operatorii de sistem și utilizatorii de sistem.

În conformitate cu informația prezentată în Raportul privind activitatea ANRE în anul 2022 comparativ cu anul precedent, în anul 2022 rețelele electrice de distribuție din gestiunea operatorilor sistemelor de distribuție au fost mai mult afectate de acțiunea terților sau defecte în instalațiile consumatorilor finali. Dacă în anul 2021 S.A. „RED Nord” a raportat valoarea indicelui timpului mediu de întrerupere (SAIDI), calculată pentru întreruperile produse de defecte în instalațiile consumatorilor finali, de 58,64 minute, în 2022 această valoare a crescut de patru ori, ajungând la 249,6 minute. La OSD Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A. situația este practic similară anului trecut – ponderea întreruperilor produse de acțiunea terților sau defecte în instalațiile consumatorilor finali a scăzut de la 99,0 minute în anul 2021 până la 95,87 minute în anul 2022.

4. Construirea unor case de locuit, blocuri de locuit în zonele de protecție a rețelelor electrice și ulterior apariția problemelor la deținători acestor imobile în legătură cu funcționarea rețelelor electrice, în special în timpul furtunilor sau altor calamități naturale sau chiar și punerea în pericol a vieților omenești.

Având în vedere că au fost modificate condițiile de activitate ale operatorilor de sistem, au fost modificate atribuțiile ANRE fiind investită cu competențe ale organului supravegherii energetice de stat și ținând cont că există multiple situații când persoanele fizice și juridice nu respectă prevederile privind efectuarea construcțiilor și lucrărilor în zonele de protecție a rețelelor electrice și în rezultat sunt deteriorate rețelele electrice și sunt întreruperi în prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice utilizatorilor de sistem, este oportun de a întreprinde măsuri necesare pentru a fi posibil de soluționat probleme elucidate la compartimentul definirea problemei.

Odată aprobat, Regulamentul va responsabiliza toate părțile implicate: autoritățile administrației publice locale, operatorii de sistem, persoanele fizice și juridice care dețin terenuri și imobile în zonele de protecție a rețelelor electrice.

Mai mult, pe termen lung, implementarea prevederilor Regulamentului va conduce la îmbunătățirea indicatorului de continuitate a livrării energiei electrice utilizatorilor de sistem, soluționării neînțelegerilor din operatorii de sistem și persoanele fizice și juridice care dețin terenuri și construcții în zonele de protecție a rețelelor electrice.

Concluzionând, autorii prezentei Note de Fundamentare optează pentru opțiunea care presupune elaborarea și promovarea spre aprobare a unui nou Regulament cu privire la protecția rețelelor electrice.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul nu este elaborat în scopul armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, exceptându-se astfel de la efectuarea expertizei de compatibilitate.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Inițierea procesului de modificare a Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 514/2002 s-a realizat prin expedierea demersului nr. 07-1277 din 01.09.2023 cu solicitarea de a prezenta propuneri de modificare a Hotărârii de Guvern menționate supra și a informației privind problematicile întâmpinate în procesul de implementare a versiunii, în vigoare, a Regulamentului.

Ulterior, prin demersul nr. 07-1676 din 20 iunie 2024, Ministerul Energiei a remis Proiectul Analizei impactului de reglementare asupra Regulamentului privind protecția rețelelor electrice, spre consultare cu instituțiile și autoritățile publice de resort, inclusiv CALM, ANRE, Consiliul Concurenței, titularul licenței pentru transportul energiei electrice Î.S. „Moldelectrica”, operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, Confederația Națională a Patronatului, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, precum și alte părți interesante.

Totodată, pe pagina web oficială a Ministerului Energiei (<https://energie.gov.md>), secțiunea Transparența decizională Anunțuri privind consultările publice) și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md⁴, a fost emis un anunț cu privire la inițierea elaborării proiectului de

⁴ <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-elaborarea-proiectului-si-studiului-de-cercetareanaliza-impactului/12717>

Regulament privind zonele de protecție ale rețelelor electrice, astfel încât orice persoană să aibă posibilitatea să prezinte propuneri și obiecții pe marginea lor, la adresa electronică a Ministerului Energiei.

Astfel, urmare a procesului de consultare a Analizei impactului, conform celor specificate la lit. b). au fost recepționate 11 avize prin care a fost comunicată lipsa propunerilor și/sau obiecțiilor, și 4 avize cu propuneri redacționale și de ajustare a textului, care au fost încadrate în textul final al Analizei impactului de reglementare, propusă spre examinare în cadrul Grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător prin demersul 07-1904 din 17.07.2024, fiind restituit în vederea asigurării respectării cerințelor de conformitate prevăzute de modificările recente la Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de hotărâre va fi remis Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție, conform prevederilor art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și către Ministerul Justiției pentru efectuarea expertizei juridice, conform prevederilor art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

În urma aprobării prezentului proiect de Hotărâre de Guvern urmează a fi abrogată Hotărârea Guvernului nr. 514/2002 precum și unele Hotărâri de Guvern care nu mai corespund legislației în vigoare a Republicii Moldova și despre aprobarea Regulamentului privind zonele de protecție ale rețelelor electrice.

Aprobarea Regulamentului la data publicării în Monitorul Oficial este condiționată de faptul că, de la începutul anului 2024, Ministerul a recepționat deja unele solicitări privind soluționarea unor probleme semnalate de operatorii de sistem privind asigurarea zonelor de protecție a rețelelor electrice, care nu pot fi soluționate în conformitate cu Regulamentul în vigoare și astfel, considerăm oportun ca Hotărârea de Guvern să intre în vigoare odată cu publicarea în Monitorul Oficial.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

În prezent, cadrul juridic stabilit prin prevederile Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică conține prevederile necesare pentru a permite ANRE de a îndeplini atribuțiile de supraveghere energetică de stat. În cazul în care operatorii de sistem vor constata încălcarea zonelor de protecție a rețelelor electrice conform prevederilor Regulamentului, operatorii de sistem urmează să solicite încetarea lucrărilor și activităților respective și ulterior să sesizeze ANRE prezentând măsurile întreprinse și materialele la subiect pentru a fi întreprinse măsuri conform legilor în vigoare.

Evident că ANRE va monitoriza respectarea prevederilor Regulamentului la examinarea solicitărilor de emitere a actelor de corespunde și în cazul controalelor efectuate la operatorii de sistem.

Monitorizarea se va efectua în baza următorilor indicatori:

- numărul întreruperilor în livrarea energiei electrice cauzate de acțiunile terților în cazul nerespectării prevederilor Regulamentului, evidența cărora se duce de operatorii de sistem;
- numărul de procese verbale întocmite în rezultatul examinării sesizărilor operatorilor de sistem către ANRE și respectiv amenzile aplicate persoanelor fizice și juridice;
- numărul de refuzuri de a elibera acte de corespundere din cauza nerespectării prevederilor Regulamentului.

- numărul de electrocutări, avarii, incendii din cauza nerespectării prevederilor Regulamentului și efectuarea lucrărilor neautorizate în zonele de protecție a rețelelor electrice.

- numărul cazurilor de încălcări a zonei de protecție a rețelelor electrice.

Impacturile vor fi simțite odată cu aprobarea Regulamentului privind zonele de protecție ale rețelelor electrice și aplicarea prevederilor de către operatorii de sistem, autoritățile administrației publice locale, persoane fizice și juridice care dețin terenuri în zonele de protecție a rețelelor electrice.

Evaluarea efectelor de la aprobarea și implementarea Regulamentului, ca și în cazul altor reglementări va fi resimțită odată cu aplicarea acesteia de către operatorii de sistem, autoritățile administrației publice locale, persoane fizice și juridice.

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV

Nr. 07-2257 din 26 august 2024

Cancelaria de Stat
e-mail: cancelaria@gov.md

CERERE
privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat
a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind
zonele de protecție ale rețelelor electrice și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul Hotărârii Guvernului „cu privire la aprobarea Regulamentului privind zonele de protecție ale rețelelor electrice și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului”.
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Energiei.
3.	Justificarea depunerii cererii	Nerespectarea normelor de securitate în zonele de protecție a rețelelor electrice pot conduce la noi cazuri de electrocutări, incendii, întreruperi în livrarea energiei electrice, care inevitabil vor genera pierderi vitale și materiale. Fenomenele meteo extreme care s-au manifestat în ultima perioadă, au condus la deteriorarea integrității rețelelor electrice din cauza arborilor căzuți peste acestea, în rezultat fiind întreruptă alimentarea cu energie electrică a consumatorilor, inclusiv pe timp de iarnă. Din analiza datelor statistice existente, rezultă necesitatea efectuării unor modificări urgente în sensul reglementării zonelor de protecție a rețelelor electrice, inclusiv prin stabilirea expresă a zonelor de protecție în cazul stațiilor electrice, a posturilor de transformare, a punctelor de distribuție, a celulelor și echipamentelor de secționare și de comutație, în special în contextul demarării construcției proiectelor mari de infrastructură energetică precum LEA 400 kV „Vulcănești-Chișinău” și cele de interconexiune cu sistemul energetic al României. Dispozițiile Regulamentului actual aprobate în temeiul Legii cu privire la energetică nr.1525-XIII din 19 februarie 1998 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.50-51, art.366) nu reflectă realitatea și tendințele actuale. Motiv din care, prevederile Regulamentului urmează a fi aduse în concordanță cu prevederile legislației primare, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.
4.	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale)	PAG 2024 pct.323 (HG 887/2023); PAM 2024 pct.53 (Ordin nr. 34 din 25.06.2024).

5.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare/expertizare este necesară	1. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; 2. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; 3. Ministerul Finanțelor; 4. Ministerul Mediului (<i>inclusiv Agenția de Mediu</i>); 5. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; 6. Ministerul Afacerilor Interne; 7. Agenția Proprietății Publice; 8. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică; 9. Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru; 10. Grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător; 11. Congresul Autorităților Locale din Moldova; 12. Consiliul Municipal Chișinău.
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare.
7.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Victor Gropa, consultant principal, Direcția energie electrică, email: victor.gropa@energie.gov.md
8.	Anexe	- Proiectul Regulamentului privind zonele de protecție ale rețelelor electrice; - Nota de fundamentare la proiect.
9.	Data și ora depunerii cererii	Conform semnăturii electronice.
10.	Semnătura	Semnat electronic.

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV

Ex: Victor GROPA
e-mail: victor.gropa@energie.gov.md